

Bestuursdienst / advies aan Burgemeester en Wethouders

Reg.nr: BW16-0261 Casenr.: Cbb160259 Sector/afd.: Regie & Ontwikkeling / Regie & Ontwikkeling 1 Steller/tel/e-mail: R. Kieft/ I. Harmsen 5789 / 5271 / r.kieft@heerhugowaard.nl i.harmsen@heerhugowaard.nl	Portefeuillehouder: L.H.M. Dickhoff Agenda: Openbaar B&W d.d. 14-06-2016 Embargo tot: Nee	Advies van commissie: Ter inzage voor cie: CieMI/SB Raadsbehandeling d.d. Begrotingswijziging: Nee
---	---	---

Onderwerp:

Meicirculaire 2016

Probleemstelling:

Op 31 mei 2016 is de meicirculaire 2016 verschenen. De circulaire schetst een beeld van de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2016 tot en met 2021. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van de gemeente. In dit advies wordt ingegaan op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Concept besluit (max. 10 regels) Het college besluit:

1. kennis te nemen van de ontwikkeling van de algemene uitkering volgend uit de meicirculaire 2016;
2. de effecten uit de meicirculaire 2016 overeenkomstig de voorstellen op te nemen in respectievelijk bestuursrapportage 2016;
3. scenario A/ B/ C te hanteren als uitgangspunt bij het opstellen van de raadsbegroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018 tot en met 2020;
4. de raad over de uitkomsten van de meicirculaire 2016 te informeren voor de raad van 30 juni a.s.

Definitief besluit B&W

Het college besluit:

1. kennis te nemen van de ontwikkeling van de algemene uitkering volgend uit de meicirculaire 2016,
2. de effecten uit de meicirculaire 2016 overeenkomstig de voorstellen op te nemen in respectievelijk bestuursrapportage 2016,
3. scenario A/ B/ C te hanteren als uitgangspunt bij het opstellen van de raadsbegroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018 tot en met 2020,
4. de raad over de uitkomsten van de meicirculaire 2016 te informeren voor de raad van 30 juni a.s.
5. Het college kiest in principe voor scenario C en geeft de wethouders Dickhoff en Stam het mandaat op onderdelen het voorstel aan te passen.

Bijlagenr. (Corsanr.)	Titel/Onderwerp	Naar B&W, Commissie, Raad? (invullen welke) B&W, CieMiSB	Publiceren op website: ja/nee/besloten nee
Bij16-311	Meicirculaire 2016		nee

BESTUURSDIENST / ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Onderwerp: Meicirculaire 2016

Bevat het advies alle elementen? (Raadpleeg hiervoor de checklist voor B&W-adviezen op Hugo, bestuurlijke besluitvorming)

Toelichting:

Op 31 mei 2016 is de meicirculaire 2016 verschenen. De circulaire schetst een beeld van de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2016 tot en met 2021. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van de gemeente. In dit advies wordt ingegaan op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Daarbij wordt als eerste ingegaan op de algemene uitkering uit het gemeentefonds en op de overige decentralisatie-uitkeringen en daarna op integratie-uitkering sociaal domein.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds/ Decentralisatie- en integratie uitkeringen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven (netto gecorrigeerde rijksuitgaven; NGRU). Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

Decentralisatie-uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2016 tot en met 2021 opgenomen ten opzichte van de cijfers die zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2016. Daarnaast is het effect voor de jaarschijf 2016 in beeld gebracht. De effecten ten opzichte van de begroting 2016 respectievelijk de cijfers die zijn opgenomen in de Voorjaarsnota 2016 zijn opgenomen in de eerste regel. Een specificatie van deze mutatie staat eronder.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Effect meicirculaire 2016 t.o.v. Voorjaarsnota 2016	€ 135.437	€ 2.708	€ 50.084	-€ 558.244	€ 52.467	-€ 1.165.287
specificatie:						
Effect uitkeringsfactor (UF)	-€ 32.919	-€ 164.591	-€ 32.918	-€ 427.938	-€ 98.755	-€ 1.481.323
Effect hogere integratie-uitkering WMO	€ 139.398	€ 242.266	€ 242.266	€ 0	€ 269.966	€ 405.823
Effect decentralisatie-uitkering huishoudelijke hulp	€ 0	-€ 173.979	-€ 173.979	-€ 173.979	-€ 173.979	-€ 173.979
Effect integratie-uitkering voorschoolse voorziening peuters	€ 28.958	€ 57.916	€ 86.874	€ 115.832	€ 144.790	€ 173.747
Effect integratie-uitkering versterking peuterspeelzalen			-€ 99.639	-€ 99.639	-€ 99.639	-€ 99.639
Effect hogere integratie-uitkering VTH taken	€ 0	€ 0	€ 27.480	€ 27.480	€ 27.480	€ 27.480
Effect overige uitkeringen - suppletie OZB					-€ 17.396	-€ 17.396
Effect overige uitkeringen - aanvulling BAG 2017		€ 41.096				

De toelichting op de belangrijkste mutaties uit bovenstaande tabel:

Effect uitkeringsfactor (UF = accres)

Het accres 2016 wordt, ten opzichte van de raming in de septembercirculaire 2015, neerwaarts bijgesteld. Dit is het resultaat van een veelheid aan mutaties op de rijksbegroting. Hieronder volgt een toelichting op de meest relevante mutaties die van invloed zijn op de ontwikkeling van het accres 2016 en 2017. Het accres stijgt in 2017 ten opzichte van 2016 meer dan in de septembercirculaire was voorzien. Daartegenover zijn er een aantal ontwikkelingen die er per saldo ervoor zorgen dat het effect uitkeringsfactor negatief uitvalt. De belangrijkste is de uitwerking van het akkoord Verhoogde Asielinstroom. De VNG heeft met het Rijk afgesproken dat gemeenten voor een in die gemeente geplaatste vergunninghouder een bedrag ontvangen. Het benodigd bedrag wordt uit het accres gehaald en toegevoegd aan een decentralisatie-uitkering. In de meicirculaire is geen informatie opgenomen wat Heerhugowaard in 2017 zal ontvangen.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is de ontwikkeling van de algemene uitkering in alle jaren positief met uitzondering van 2019, ondanks dat in de meicirculaire 2016 sprake is van een positieve ontwikkeling van de algemene uitkering. De belangrijkste reden van dit verschil ligt in het feit dat Heerhugowaard voor de bepaling van

de ontwikkeling uitgaat van constante prijzen. Dat wil zeggen dat in de begroting geen rekening wordt gehouden met loon- en prijscompensatie voor de jaren na 2017, maar dat de kosten worden “bevroren” op het prijsniveau 2017. Bij de bepaling van de uitkeringsfactor houdt het Rijk wel rekening met een dergelijke ontwikkeling, maar deze wordt gecorrigeerd naar constante prijzen. Dit heeft voor 2019 een neerwaarts effect op de uitkeringsfactor. Deze daalt ten opzichte van de septembercirculaire 2015 met 13 punten van 1,434 tot 1,421. Het nadelig effect van de uitkeringsfactor verklaart bijna geheel de afname van de algemene uitkering in 2019. Als gevolg van deze mutatie is het in de Voorjaarsnota 2016 gepresenteerde perspectief voor 2019 niet meer sluitend. In het kader van het financieel toezicht leidt dit niet tot problemen. Wel zal de ontwikkeling van de algemene uitkering in de komende circulaire's nauwlettend worden gevolgd en worden beoordeeld in hoeverre aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Korting decentralisatie-uitkering huishoudelijke hulp toelage

In de decembercirculaire 2014 is tijdelijk voor 2015 en 2016 een extra budget voor huishoudelijke hulp toelage toegekend van € 173.979. Eind december 2015 hebben de VNG, de FNV, de CNV en VWS gezamenlijk besloten om deze middelen structureel in te blijven zetten voor huishoudelijke hulp door het beschikbare budget structureel toe te voegen aan de integratie-uitkering WMO.

Hogere integratie-uitkering WMO (oud)

Een hogere uitkering o.a. als gevolg van de structurele toevoeging van het beschikbare budget voor huishoudelijke hulp toelage met ingang van 2017. Daarnaast wordt de uitkering hoger als gevolg van het toepassen van loon- en prijscompensatie.

Integratie-uitkering voorschoolse voorziening peuters

Rijk en gemeenten hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over een aanbod voor alle peuters. Er gaan circa 40.000 peuters nu niet naar de kinderopvang of peuterspeelzaal. Met deze afspraken wordt alle peuters de mogelijkheid gegeven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Via de afspraken zetten gemeenten zich actief in om een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat.

In de bestuurlijke afspraken is opgenomen dat de verdeelsleutel zoveel mogelijk recht doet aan het doel van deze middelen. Daarbij wordt ook gekeken naar de problematiek in grote en kleine gemeenten. Voor 2016 en 2017 vindt verdeling plaats via de maatstaven jongeren (65%), bijstandsontvangers (driejarig gemiddelde; 25%) en kernen (10%). Het streven is om vanaf 2018 over te gaan op een nieuwe verdeelsleutel die zo goed mogelijk aansluit op het doel door te kijken naar het aantal peuters per gemeente dat binnen de doelgroep van deze decentralisatie-uitkering valt. Tot die tijd worden de bedragen voor 2018 en verder voorlopig verdeeld overeenkomstig bovengenoemde verdeelsleutel. Voor Heerhugowaard betekent dat met ingang van 2016 jaarlijks € 28.958 cumulatief wordt toegevoegd tot een budget van € 173.747 in 2021.

Uit de hierboven opgenomen tabel en de toelichting daarop blijkt verder dat het effect van de meicirculaire 2016 ten opzichte van de Voorjaarsnota 2016 het gevolg is van enerzijds het effect van een mutatie in de uitkeringsfactor en anderzijds het effect is van hogere dan wel lagere decentralisatie-uitkeringen van het Rijk. Omdat deze laatste categorie qua karakter **vrij besteedbaar** zijn is de praktijk dat deze vaak beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van de specifieke taken.

Ten behoeve van de verwerking is van deze mutaties in de decentralisatie-uitkeringen is een drietal scenario's mogelijk:

- A. Alle mutaties in de decentralisatie uitkeringen worden gesaldeerd met het effect als gevolg van de wijziging van de uitkeringsfactor en als één mutatie verwerkt. Voor het perspectief gepresenteerd in de Voorjaarsnota 2016 betekent dit het volgende:

	2017	2018	2019	2020
Effect meicirculaire 2016	€ 3	€ 50	-€ 558	€ 52
Perspectief Voorjaarsnota 2016	€ 172	€ 412	€ 200	€ 10
Perspectief Voorjaarsnota 2016 na meicirculaire	€ 175	€ 462	-€ 358	€ 62

- B. De mutaties in de decentralisatie uitkeringen worden op de betreffende budgetten verwerkt. Dat betekent dat alleen het nadelig effect als gevolg van de uitkeringsfactor ten laste komt van het perspectief dat in de Voorjaarsnota 2016 is gepresenteerd. Voor het perspectief gepresenteerd in de Voorjaarsnota 2016 betekent dit het volgende:

	2017	2018	2019	2020
Effect meicirculaire 2016 (alleen UF)	-€ 165	-€ 33	-€ 428	-€ 99
Perspectief Voorjaarsnota 2016	€ 172	€ 412	€ 200	€ 10
Perspectief Voorjaarsnota 2016 na meicirculaire	€ 7	€ 379	-€ 228	-€ 89

De korting decentralisatie uitkering huishoudelijke hulp wordt geneutraliseerd door de overheveling naar het WMO budget. Dit betekent dat het door de raad genomen besluit over de huishoudelijke hulp (RB2015003) ook na 2016 kan worden gecontinueerd (besluit is genomen voor 2 jaar). De regeling Huishoudelijke toelage is tot op heden weinig succesvol. Mogelijk gaat er nog een stuk uit het budget in verband met faillissement TSN naar Stichting Familiehulp (Buurtzorg).

Het meerjarenperspectief dat in de Voorjaarsnota 2016 is gepresenteerd is vanaf 2019 niet sluitend. Dit heeft niet direct consequenties in het kader van het financieel toezicht. Wel zal de ontwikkeling van de algemene uitkering in de komende circulaire's nauwlettend worden gevolgd en worden beoordeeld in hoeverre aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

- C. De mutaties in de decentralisatie uitkeringen worden, met uitzondering van de mutatie integratie-uitkering WMO, op de betreffende budgetten verwerkt. Dat betekent dat **niet** kan worden voorgesteld aan de raad om RB2015003 Toelage huishoudelijke hulp na 2016 te effectueren. De mutatie als gevolg van de uitkeringsfactor en de WMO komen ten gunste van het perspectief. Voor het perspectief gepresenteerd in de Voorjaarsnota 2016 betekent dit het volgende:

	2017	2018	2019	2020
Effect meicirculaire 2016 (UF + mutatie WMO)	€ 78	€ 209	-€ 428	€ 171
Perspectief Voorjaarsnota 2016	€ 172	€ 412	€ 200	€ 10
Perspectief Voorjaarsnota 2016 na meicirculaire	€ 250	€ 621	-€ 228	€ 181

Algemene opmerking bij alle drie de scenario's is dat de gemeente vanaf 2018 een hogere uitkering van het Rijk ontvangt voor VTH taken. Deze taken voert de RUD voor de gemeente uit. Onderzocht moet worden in hoeverre deze extra middelen aan de RUD toekomen.

Advies:

Aan uw college wordt gevraagd welke van de drie scenario's (A, B of C) als uitgangspunt wordt vastgesteld voor het verwerken van de mutaties uit de meicirculaire 2016 bij het opmaken van de begroting 2017 en het meerjarenperspectief (2018 tot en met 2020).

Integratie-uitkering Sociaal domein

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ontwikkeling integratie-uitkering Sociaal domein	€ 28.203.148	€ 25.852.870	€ 25.500.212	€ 25.320.824	€ 25.142.608	€ 25.289.652
specificatie:						
Wmo 2015	€ 6.593.421	€ 6.619.170	€ 6.525.388	€ 6.455.218	€ 6.420.614	€ 6.374.823
Jeugd	€ 16.323.518	€ 14.177.743	€ 14.118.001	€ 14.118.021	€ 14.120.215	€ 14.194.397
Participatie	€ 5.286.210	€ 5.055.957	€ 4.856.822	€ 4.747.584	€ 4.601.779	€ 4.720.432

De omvang van de integratie-uitkering Sociaal domein 2016 is € 638.705 hoger dan in decembercirculaire 2015 was opgenomen o.a. als gevolg van de loon- en prijsbijstelling 2016. Daarnaast ontvangen de gemeenten een compensatie in de integratie-uitkering Sociaal domein, omdat met ingang van 2016 de verplichte ouderbijdrage in de Jeugdzorg is komen te vervallen.

Hieronder een tabel met de vermindering van het budget Sociaal domein in de periode 2017-2021:

Afname integratie-uitkering Sociaal domein	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Primaire raming 2016	€ 27.564.443	€ 27.564.443	€ 27.564.443	€ 27.564.443	€ 27.564.443	€ 27.564.443
Integratie-uitkering Sociaal Domein - meicirculaire 2016	€ 28.203.148	€ 25.852.870	€ 25.500.212	€ 25.320.824	€ 25.142.608	€ 25.289.652
Vermindering van budget t.o.v. primaire raming 2016		-€ 1.711.573	-€ 2.064.231	-€ 2.243.619	-€ 2.421.835	-€ 2.274.791

De primaire raming 2016 van het budget Sociaal domein bedraagt € 27.564.443. De uitkering daalt in 2017 ten opzichte van de decembercirculaire met € 1.711.573. De daling zal tot en met 2021 verder oplopen naar € 2.274.791. Vanuit het principe één Euro vanuit Den Haag is één Euro in Heerhugowaard zullen de kortingen moeten worden opgevangen binnen de huidige begroting. De onderschijding op de budgetten Sociaal domein in 2015 bedroeg € 2.212.000.

Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom

Op 28 april 2016 hebben Rijk en gemeenten het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom gesloten. Het akkoord bevat nadere afspraken op de thema's werk en integratie, onderwijs en zorg, opdat zo een sluitende aanpak wordt gecreëerd van noodopvang tot participatie in de samenleving. De afspraken volgen op het akkoord van 27 november 2015 dat zich met name richtte op de acute vraagstukken rond opvang van asielzoekers en huisvesting van vergunninghouders, evenals op maatregelen rond participatie en maatschappelijke begeleiding. Beide akkoorden bevatten een aantal financiële afspraken. De afspraken die gevolgen hebben voor de omvang of verdeling van het gemeentefonds zijn in de meicirculaire verwerkt.

Het aandeel van Heerhugowaard is, om onbekende redenen, nog niet in het overzicht opgenomen. Wat de impact is van dit bestuursakkoord is derhalve nog niet bekend.